

## Підсумки роботи Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса за 6 місяців 2023 року

Колектив Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса за підсумками роботи за 1 півріччя 2023 року забезпечив виконання наказу Держводагентства України від 30.12.2022 року №153 «Про заходи щодо підготовки водогосподарсько-меліоративного комплексу до роботи в 2023 році» та наказу БУВР Тиси від 23.02.2023 № 16 «Про основні напрямки роботи та завдання з експлуатації водогосподарсько-меліоративного комплексу у 2023 році».

Водогосподарським комплексом Закарпатської області протягом звітного періоду використано кошти в сумі 61736,3 тис. гривень:

- за рахунок державної програми 2707050 «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» - 43578,6 тис. грн., з них за рахунок загального фонду – 42004,0 тис. грн. (профінансовано 100% до ліміту) та за рахунок спеціального фонду – 1574,6 тис. гривень;
- за рахунок впровадження проєктів міжнародної технічної допомоги – 11023,0 тис. гривень;
- за рахунок субвенції з місцевого бюджету державному – 7134,7 тис. гривень.

Крім того, за рахунок коштів окремих суб'єктів господарювання виконано роботи, пов'язані з покращенням стану водних ресурсів у басейні річки Тиси на суму 115422,4 тис. гривень. Зокрема, це такі види робіт як заміна магістральних трубопроводів, реконструкція водопровідних мереж, тощо.

Протягом звітного періоду БУВР Тиси забезпечило виконання ремонтно-доглядових робіт на державних водогосподарських об'єктах відповідно до запланованих заходів.

Виконано поточний ремонт за рахунок загального та спеціального фондів на суму 204,4 тис. гривень.

Надано послуг стороннім організаціям на суму 867,4 тис. грн.

За 1 півріччя 2023 року виконано наступні ремонтно-доглядові роботи:

- вирубано 319,0 км чагарнику на каналах та дамбах;
- очищено від намулу 205 шт. ГТС, встановлено 282 шт. кілометрових і пікетажних стовпчиків, інформаційних та водоохоронних знаків, побілено та пофарбовано 472 шт. конструкцій ГТС;
- відремонтовано 26 рейкових гідропоста;
- проведено 5747 замірів на режимно-спостережній мережі.

Гідрологічна ситуація у басейні р.Тиса контролюється в постійному режимі за допомогою АІВС «Тиса» та оперативних даних відомчих водомірних постів (на насосних станціях, шлюзах, водовипусках водосховищ).

На виконання наказу Держводагентства України від 28.12.2022 року № 150 «Про пропуск льодоходу, повені та паводків у 2023 році» БУВР Тиси були виконані ряд заходів, зокрема відкориговані карти-схеми зон можливого затоплення; складено перелік можливих місць заторів льоду; визначено

персональний склад та підготовлені до роботи відомчі аварійні бригади, плавзасоби, техніка і автотранспорт, пересувне насосно-силове обладнання.

За звітний період працювало від 4 до 15 стаціонарних насосних станцій. Станом на 01.07.2023р. перекачано 39,1 млн. м<sup>3</sup> паводкового стоку.

Всього за I півріччя 2023 року з метою забезпечення функціонування державних водогосподарських об'єктів БУВР Тиси використано 989,0 тис. кВт. год. електроенергії, у тому числі 886,8 тис. кВт. год. спожито насосними станціями, з них на перекачку паводкових вод 701,6 тис. кВт. годин.

Протягом 6-ти місяців 2023 року в аварійно-відновлювальних та ремонтно-експлуатаційних роботах були задіяні механізми, якими виконано 42,2 тис.м<sup>3</sup> земляних робіт на суму 746,8 тис. гривень.

БУВР Тиси та МУВГ за I півріччя 2023 р. на спеціальні рахунки надійшло коштів в сумі 1574,6 тис. грн., у тому числі надходження коштів від надання наступних платних послуг:

- обстеження господарських об'єктів та обладнання з наданням рекомендацій щодо розроблення заходів, спрямованих на зменшення негативного впливу гідрологічних явищ на стан водних об'єктів – 6,8 тис. грн.;

- підготовка та видача юридичним і фізичним особам в установленому порядку технічних умов на проведення інженерних робіт на землях водного фонду та об'єктах меліоративних систем - 0,7 тис. грн.;

- видача розрахунків та рекомендацій з питань визначення ступеня впливу на водні об'єкти проєктованих споруд – 20,1 тис. грн.;

- відбір проб ґрунтів, мулу і донних відкладень, поверхневих, підземних, зворотних і стічних вод, вимірювання показників їх якості, визначення властивостей ґрунтів та сировини природного походження (пісок, глина, щебінь та гравій), що використовується для виготовлення будівельних матеріалів і керамічних виробів, вмісту в них радіонуклідів і солей важких металів – 319,2 тис. грн.;

- інженерні, гідрогеологічні, еколого-геологічні вишукування, проведення проєктних та топографо-геодезичних робіт, складання проєктно-кошторисної документації на будівництво, реконструкцію зрошувальних і осушувальних систем, водойм, протиерозійних споруд, проведення ремонтних, протиповеневих, культуртехнічних, планувальних робіт – 63,7 тис. грн.;

- буріння свердловин, тампонажна та санітарна обробка свердловин, вапнування і гіпсування ґрунтів, будівництво ставків та водойм, гідротехнічних і протиповеневих споруд, проведення днопоглиблювальних та піскоструминних робіт – 489,0 тис. грн.;

- послуги з виконання функцій служби замовника та генерального підрядника у сфері будівництва водогосподарських та інших об'єктів відповідно до законодавства - 1,3 тис.грн.;

- послуги, пов'язані з ремонтом насосно-силового устаткування, машин і механізмів, виконанням робіт ремонтно-механічними, деревообробними майстернями та електротехнічними цехами і електролабораторіями, з використанням транспортних засобів та засобів

зв'язку, які перебувають на балансі водогосподарських установ та організацій – 374,3 тис. грн.;

- послуги, пов'язані з виконанням земляних робіт – 174,0 тис. грн.;
- оренда майна – 125,5 тис. грн.;

Кошти спеціального фонду протягом звітного періоду 2023 року в сумі 639,5 тис. грн. були направлені на покриття дефіциту бюджетних видатків.

Над виконанням заходів державної програми «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» за I півріччя 2023 року фактично працювали 516 чоловік.

Протягом I півріччя 2023 року водогосподарськими організаціями Закарпатської області перераховано до державного бюджету 677,4 тис. грн. та до місцевого 6041,6 тис. гривень.

Станом на 01.07.2023 року дебіторська заборгованість склала 29,9 тис. грн., а кредиторська – 8,3 тис. гривень.

По державній програмі 2707070 «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області» на виконання доручення Держводагентства України від 21.12.2022 року № 5220/7/8/11-22 підготовлені пропозиції з розподілу бюджетних коштів на 2023 рік. Очікується затвердження Плану заходів із захисту від шкідливої дії вод на 2023 рік.

З метою запобігання затоплення сіл, пошкоджених грудневим паводком 2022 року, БУВР Тиси виділили субвенцію з місцевого бюджету державному в сумі 7,1 млн.грн., а саме:

- «Поточний ремонт правобережної дамби р.Ріка в с.Липча Хустська ТГ Хустського району Закарпатської області»;
- «Поточний ремонт лівобережної дамби р.Теребля в смт Буштино Буштинська ТГ Тячівського району Закарпатської області»;
- «Поточний ремонт лівобережної дамби р.Тересва в с.Криве Тересвянської ТГ Тячівського району Закарпатської області»;
- «Першочергові невідкладні заходи по недопущенню руйнування лівобережної дамби та підтоплення дворогосподарств (регулювання русла) р. Шопурка вище центрального автодорожнього мосту в смт. Великий Бичків на території Великобичківської ТГ»;
- «Першочергові невідкладні заходи по регуляції русла річки Апшиця в селі Водиця Рахівського району»;
- «Реконструкція та розширення існуючої мережі споруд для проведення гідрометеорологічних спостережень на річках та інших водних об'єктах (АІВС - Тиса 2) (I черга будівництва)»;
- «Підтримання в належному стані правобережної дамби р. Тиса на території Чопської міської територіальної громади на 2023 рік»;
- «Ліквідація наслідків січневого паводка 2022 року на правобережній дамбі р.Теребля нижче автодорожнього мосту в смт.Буштино»;
- функціонування системи моніторингу поверхневих вод суббасейну річки Тиси;
- тощо.

Протягом I півріччя 2023 року БУВР Тиси згідно з регламентами міжнародного співробітництва забезпечувало взаємне інформування сусідніх країн щодо водогосподарської, гідрометеорологічної ситуації та стану водних об'єктів. У рамках реалізації двосторонніх Міжурядових Угод проведена робота по підготовці до зустрічей з оцінки якості води та протипаводкового захисту з Угорщиною та Словаччиною.

На сьогоднішній день, БУВР Тиси продовжує впроваджувати заплановані заходи по чотирьох грантових контрактах - проєктах міжнародної технічної допомоги (МТД), з яких у двох є головним бенефіціаром і у двох – партнером. Завдяки проєкту *«Зміцнення транскордонної безпеки спільними заходами, спрямованими на запобігання паводків та затоплення внутрішніми водами у межиріччі річок Тиса і Тур»* виконані роботи з реконструкції на довжині 9,5 км лівобережної дамби р. Тиса та з влаштування берегоукріплення протяжністю 703 м у Берегівському районі, які вже пройшли успішні випробування під час проходження паводкових хвиль у грудні 2022р.- лютому 2023р. Крім того, в рамках проєкту будується будинок відомчої садиби руслового ремонтера (Протипаводковий центр) в с. Тисобикень, який буде використовуватись, для швидкого реагування та прийняття рішень під час проходження паводків у Берегівському районі.

В рамках проєкту *«Створення транскордонної мережі моніторингу якості води в басейні Верхньої Тиси з подальшим розвитком і модернізацією спільної угорсько-української гідрографічної телеметричної системи»* передбачено реконструкцію та розширення існуючої мережі автоматизованих станцій для проведення гідрометеорологічних спостережень на річках та інших водних об'єктах (АІВС- Тиса 2).

У рамках проєкту *«Спільні заходи з попередження природних катастроф у транскордонному басейні р. Уж»* здійснено моделювання та картування загроз і ризиків в басейні р. Уж згідно з «Методикою розроблення карт загроз і ризиків затоплення», затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 28.02.2018 року № 153 з врахуванням кращих практик та досвіду Угорщини та Словаччини. Ця робота затверджена на засіданні міжвідомчої робочої групи із запровадження планів управління ризиками затоплення.

Також Берегівське МУВГ є партнером Проєкту *«Комплексна стратегія управління паводками в басейні Верхньої Тиси»*, в рамках якого придбано експлуатаційну техніку, проведено дослідження ґрунтів в тілі дамби, проводяться роботи з очистки правобережної дамби річки Тиса від чагарнику.

Впровадження проєктів МТД дає хороші можливості у розвитку водного господарства, тому БУВР Тиси планує і надалі брати участь наступному програмному циклі Interreg NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027 з метою отримання грантів ЄС.

З метою виконання проміжного контролю та забезпечення своєчасної підготовки плану управління річковим суббасейном річки Тиса відповідно до розроблених планів-графіків, затверджених наказом Міндовкілля від 27 листопада 2020 року №313 (із змінами), враховуючи набуття Україною статусу

кандидата на членство в ЄС та відповідно до п. 10 «Порядку розроблення плану управління річковим басейном», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 травня 2017 р №336, Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса надало на 01.07.2023 р. Держводагентству України проект програми заходів, що передбачені розділом 8 структури ПУРБ, згідно із встановленим форматом та довідкову інформацію згідно із додатком.

На даний час спеціалістами відділу ведення водного кадастру та моніторингу вод, водних відносин та басейнової взаємодії Басейнового управління водних ресурсів річки Тиси проводиться аналіз та узагальнення матеріалів щодо підготовки розділу 8 ПУРСБ Тиси «Повний перелік програм (планів) для району річкового басейну чи суббасейну, їх зміст та проблеми, які передбачено розв'язати».

Станом на 01.07.2023 року до місцевих та районних бюджетів надходження коштів за надані в оренду водні об'єкти становлять 62,1 тис. гривень.

За даними ДФС у Закарпатській області за 2022 р. надходження плати за спеціальне використання водних ресурсів склало 16101,0 тис. грн. (за 2021 рік - 16400,0 тис. грн.).

Станом на 01.07.2023 року розглянуто та надано сектору Держводагентства у Чернівецькій області (згідно наказу ДВА №26 від 13.02.23) 32 пропозиції щодо отримання дозволу на спеціальне водокористування.

Працівниками БУВР Тиси та міжрайонних управлінь водного господарства в рамках місцевих та загальнодержавних ініціатив проведено ряд заходів з благоустрою території області. Загалом, очищено, відновлено та впорядковано 10 питних природних джерел.

З початку 2023 року працівниками БУВР Тиси та міжрайонних управлінь водного господарства ліквідовано 9 несанкціонованих сміттєзвалищ, вивезено 52,1 м<sup>3</sup> сміття.

30 травня 2023 року відбулось засідання Басейнової ради річки Тиса в приміщенні Кризового центру БУВР Тиси спільно з Центром підвищення кваліфікації працівників водного господарства та громадською спілкою «Всесвітній фонд природи Україна» (WWF-Україна) у рамках діяльності напряму «Вода». У заході «Ревіталізація водних об'єктів, як інструмент досягнення екологічних цілей» взяли участь члени Басейнової ради річки Тиса, представники Басейнових управлінь Держводагентства України та водогосподарських організацій області, експерти WWF-України та Угорщини, науковці, громадські організації.

З метою підвищення екологічної свідомості населення протягом 1 півріччя 2023 року проводилися заходи, зокрема Міжнародний День води та акції «Закарпаттю – чисте довкілля», місячника «Чисті узбіччя» та встановлення єдиного санітарного дня з очищення території області, з метою приведення до належного естетичного та екологічного стану територій поблизу водних об'єктів та каналів, а також відзначення 17-тої річниці святкування Дня Дунаю про що детально проінформовано Держводагентство і висвітлено в соціальних мережах та на офіційному сайті БУВР Тиси.

На державному обліку за формою 2-ТП (водгосп) нараховується 395 підприємств і організацій.

Програма моніторингу довкілля у частині контролю якості поверхневих вод за гідрохімічними показниками по Закарпатській області за I півріччя 2023 рік виконана. Відібрано 66 проб поверхневих вод та зроблено 1764 вимірювань фізико-хімічних показників якості поверхневих вод басейну Тиси.

На виконання Програми державного моніторингу вод відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 №758 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод», наказу Державного агентства водних ресурсів України від 25.01.2023 №18 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод» відібрано 270 проб масивів поверхневих вод та передано у лабораторію моніторингу вод Західного регіону Дністровського БУВР на виконання вимірювань вмісту пріоритетних забруднюючих речовин, затверджених наказом Міндовкілля від 17.01.2023 року № 27.

Надходження коштів до спеціального фонду за виконання аналізів вод з підприємств-водокористувачів склали 319,2 тис. грн., при цьому відібрано 139 проби та виконано 2502 вимірювань.

У звітному періоді водогосподарські організації спрацювали без випадків виробничого травматизму, пожеж та ДТП.

З метою забезпечення стабільної роботи водогосподарсько-меліоративного комплексу та виконання державних функцій і завдань у III кварталі 2023 року необхідно:

1. Забезпечити безумовне виконання планових показників у частині власних надходжень, в тому числі з використанням автотранспортних засобів, машин і механізмів.

2. Активізувати співпрацю з територіальними громадами області щодо залучення коштів, направлених на виконання заходів пов'язаних з функціональними повноваженнями управлінь та розвитку водного господарства.

3. Забезпечити виконання заходів з підготовки до роботи в осінньо-зимовий період 2023-2024 роки, відповідно до наказу Держводагентства України від 27.06.2023 року №77 «Про забезпечення підготовки водогосподарського комплексу до сталого функціонування в осінньо-зимовий період 2023-2024 років».

4. Забезпечити виконання Плану заходів стосовно економного використання електроенергії водогосподарськими організаціями в період воєнного стану, відповідно до наказу Держводагентства України від 26.07.2023 року №93 «Про економне використання електроенергії водогосподарськими організаціями в період воєнного стану».

5. Звернутись до усіх можливих джерел фінансування для виконання робіт з відновлення пошкоджених захисних споруд.

6. Продовжити підготовку розділів ПУРБ Тиси.